

بسمه تعالی
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
طرح درس نیمسال اول ۱۴۰۵-۱۴۰۴

عنوان درس : آشنایی با طب ایرانی و مکمل

مخاطبان: دانشجویان پزشکی (مقطع کارآموزی)

تعداد واحد: ۲ واحد

ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: آزاد

زمان ارائه درس: یکشنبه ها ۴-۲

مدرس: دکتر زهرا جعفری

سایر مدرسین: دکتر محمدرضا مروتی

درس و پیش نیاز: -

هدف کلی درس :

شناخت مبانی تئوریک و آشنایی با اصول و مفاهیم طب ایرانی
درک ضرورت آشنایی با طب ایرانی و اهمیت استفاده از آموزه های طب ایرانی در پیشگیری و درمان بیماری ها و
توانایی انجام مشاوره در حوزه سبک زندگی سالم و پیشگیری از بیماری ها

اهداف کلی جلسات :

- ۱- آشنایی با وضعیت آموزش و پژوهش طب های سنتی و مکمل در جهان
- ۲- آشنایی با تاریخچه طب ایرانی از گذشته تا معاصر
- ۳- آشنایی با مبانی طب ایرانی: امور طبیعی (۱) ارکان و اخلاط
- ۴- آشنایی با مبانی طب ایرانی: امور طبیعی (۲) مزاج و اعضا
- ۵- آشنایی با مبانی طب ایرانی: امور طبیعی (۳) ارواح و قوا و افعال
- ۶- آشنایی با ششگانه ضروری حفظ تندرستی (۱) آب و هوا، خوردن و آشامیدن
- ۷- آشنایی با ششگانه ضروری حفظ تندرستی (۲) خواب و بیداری، حرکت و سکون
- ۸- آشنایی با ششگانه ضروری حفظ تندرستی (۳) حالات روحی و روانی، استفراغ و احتباس
- ۹- آشنایی با نشانه شناسی: نشانه های کلی مزاج جبلی
- ۱۰- آشنایی با شیوه های درمان با غذا در طب ایرانی
- ۱۱- تدابیر حفظ سلامتی در کبد چرب، فشار خون و دیابت
- ۱۲- آشنایی با برخی داروهای گیاهی و سنتی (مبتنی بر شواهد)
- ۱۳- آشنایی با کاربردهای اعمال یدای در طب ایرانی: انواع خونگیری
- ۱۴- آشنایی با کاربردهای اعمال یدای در طب ایرانی: بادکش و ماساژ
- ۱۵- آشنایی با تدابیر زنان و مامایی در طب ایرانی
- ۱۶- اخلاق پزشکی در طب ایرانی: اخلاق حکیمانه و رفتار طبیبانه
- ۱۷- پرسش و پاسخ، ارائه مقاله

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول: آشنایی با وضعیت آموزش و پژوهش طب های سنتی و مکمل در جهان

اهداف ویژه جلسه اول

در پایان دانشجو قادر باشد

- ۱-۱ تعریف طب مکمل و جایگزین را بیان کند.
- ۱-۲ تعریف پزشکی یکپارچه یا طب فراگیر و لزوم آموزش آن را بداند.
- ۱-۳ طبقه بندی مکاتب طب های سنتی و مکمل را بداند.
- ۱-۴ وضعیت کلی آموزش و پژوهش طب های سنتی و مکمل را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه دوم: آشنایی با تاریخچه طب ایرانی از گذشته تا معاصر

اهداف ویژه جلسه دوم

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۲-۱ دوره های تاریخی مهم و موثر در پزشکی ایران را نام ببرد.
- ۲-۲ یکی از ویژگی های شاخص هر کدام از دوره های تاریخی در زمینه پزشکی را بیان کند.

هدف کلی جلسه سوم: آشنایی با مبانی طب ایرانی: امور طبیعی (۱) ارکان و اخلاط

اهداف ویژه جلسه سوم

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۳-۱ مفهوم ارکان در طب ایرانی را شرح دهد
- ۳-۲ ویژگی هر یک از ارکان را شرح دهد
- ۳-۳ تفاوت جسم عنصری و جسم مرکب از دیدگاه طب ایرانی را شرح دهد
- ۳-۴ فایده وجود هریک از عناصر را در اجسام مرکب توضیح دهد.
- ۳-۵ مفهوم اخلاط از دیدگاه طب ایرانی را تعریف کند.
- ۳-۶ مفهوم کیفیت در هر کدام از اخلاط را بیان کند.
- ۳-۷ اسباب چهارگانه مولد هر کدام از اخلاط را شرح دهد.

هدف کلی جلسه چهارم: آشنایی با مبانی طب ایرانی: امور طبیعی (۲) مزاج و اعضا

اهداف ویژه جلسه چهارم

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۴-۱ تعریف مزاج از دیدگاه طب ایرانی را شرح دهد.
- ۴-۲ مفهوم اعتدال در طب را توضیح دهد.
- ۴-۳ انواع مزاج را نام ببرد.
- ۴-۴ انواع تقسیم بندی اعضا را تعریف کند.
- ۴-۵ مزاج هر کدام از اعضا را بیان کند.

هدف کلی جلسه پنجم: آشنایی با مبانی طب ایرانی: امور طبیعی (۳) ارواح و قوا و افعال

اهداف ویژه جلسه پنجم

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۵ مسیر تولید روح بخاری در بدن را شرح دهد
- ۲-۵ انواع روح بخاری و محل تولید آنها را بداند
- ۳-۵ تقسیم بندی قوای بدن را بیان کند
- ۴-۵ عملکرد هر یک از قوای بدن را شرح دهد
- ۵-۵ انواع افعال را نام ببرد

هدف کلی جلسه ششم: آشنایی با ششگانه ضروری حفظ تندرستی (۱) آب و هوا، خوردن و آشامیدن

اهداف ویژه جلسه ششم

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۶ تدابیر حفظ سلامتی در زمینه آب و هوا را توضیح دهد
- ۲-۶ تدابیر حفظ تندرستی در زمینه خوردنی ها و آشامیدنی ها را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه هفتم: آشنایی با ششگانه ضروری حفظ تندرستی (۲) خواب و بیداری، حرکت و سکون

اهداف ویژه جلسه هفتم

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۷ تدابیر حفظ سلامتی در زمینه خواب و بیداری را توضیح دهد.
- ۲-۷ تدابیر حفظ تندرستی در زمینه حرکت و سکون را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه هشتم: آشنایی با ششگانه ضروری حفظ تندرستی (۳) حالات روحی و روانی، استفراغ و

احتباس

اهداف ویژه جلسه هشتم

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۸ تدابیر حفظ سلامتی در زمینه حالات روحی و روانی را توضیح دهد.
- ۲-۸ تدابیر حفظ تندرستی در زمینه پاکسازی بدن را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه نهم: آشنایی با نشانه شناسی: نشانه های کلی مزاج جبلی

اهداف ویژه جلسه نهم

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۹ نشانه های کلی مزاج جبلی را نام ببرد.
- ۲-۹ هر کدام از نشانه ای دلالت کننده بر مزاج جبلی را بر مبنای کیفیت های چهارگانه شرح دهد.

هدف کلی جلسه دهم: آشنایی با شیوه های درمان با غذا در طب ایرانی

اهداف ویژه جلسه دهم

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۱۰ قوانین درمان با غذا را شرح دهد.
- ۲-۱۰ اثرات طعم های مختلف بر بدن را شرح دهد.

۳-۱۰ با توجه به کیفیت متفاوت خوراکی ها و غذاها رژیم غذایی مناسب را توصیه کند.

هدف کلی جلسه یازدهم: تدابیر حفظ سلامتی در کبد چرب، فشار خون و دیابت

اهداف ویژه جلسه یازدهم

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱-۱۱ توصیه ها و رژیم غذایی مناسب را در مبتلایان به کبد چرب بداند.

۲-۱۱ توصیه ها و رژیم غذایی مناسب را در مبتلایان به فشارخون بالا بداند.

۳-۱۱ توصیه ها و رژیم غذایی مناسب را در مبتلایان به دیابت بداند.

هدف کلی جلسه دوازدهم: آشنایی با برخی داروهای گیاهی و سنتی (مبتنی بر شواهد)

اهداف ویژه جلسه دوازدهم

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱-۱۲ تفاوت بین گیاهان دارویی و داروهای گیاهی را شرح دهد.

۲-۱۲ مفهوم "نام علمی" گیاهان دارویی را توضیح دهد.

۳-۱۲ اثرات درمانی و موارد تجویز گیاهان دارویی معرفی شده در اختلالات روان را توضیح دهد.

۴-۱۲ اثرات درمانی و موارد تجویز گیاهان دارویی معرفی شده در اختلالات گوارشی را شرح دهد.

۵-۱۲ ملاحظات مصرف گیاهان دارویی معرفی شده را توضیح دهد.

۶-۱۲ گیاهان دارویی و فرآورده های گیاهی نام برده را با رعایت تمام ملاحظات مصرف از قبیل عوارض جانبی، احتیاطات، موارد منع مصرف و تداخلات بجا و مناسب تجویز کند.

هدف کلی جلسه سیزدهم: آشنایی با کاربردهای اعمال یدای در طب ایرانی: انواع خونگیری

اهداف ویژه جلسه سیزدهم

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱-۱۳ موارد تجویز و عدم تجویز فصد را شرح دهد.

۲-۱۳ انواع حجامت را تعریف کند.

۳-۱۳ موارد تجویز و عدم تجویز حجامت را شرح دهد.

۴-۱۳ موارد تجویز و عدم تجویز زالودرمانی را بیان کند.

۵-۱۳ اعمال یدای آموخته شده در این فصل را در شرایط مناسب تجویز کند.

هدف کلی جلسه چهاردهم: آشنایی با کاربردهای اعمال یدای در طب ایرانی: بادکش و ماساژ

اهداف ویژه جلسه چهاردهم

در پایان دانشجو قادر باشد:

۱-۱۴ تقسیم بندی ماساژ در طب ایرانی را شرح دهد.

۲-۱۴ اهداف درمانی ماساژ در طب ایرانی را بیان کند.

۳-۱۴ نوع ماساژ را متناسب با شرایط فردی، زمانی و مکانی تجویز کند.

۴-۱۴ انواع روشهای تقویتی ماساژ را در شرایط مناسب بکار بندد.

۵-۱۴ برای سنن مختلف و شرایط متفاوت، ماساژ متناسب با آن را تجویز کند.

۶-۱۴ موارد منع انجام ماساژ را بیان کنیم.

هدف کلی جلسه پانزدهم: آشنایی با تدابیر زنان و مامایی در طب ایرانی

اهداف ویژه جلسه پانزدهم

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۱۵ تدابیر حفظ سلامتی در دوران بلوغ را شرح دهد.
- ۲-۱۵ تدابیر حفظ سلامتی و بهداشت برای دیسمنوره را شرح دهد.
- ۳-۱۵ تدابیر مقاربت جنسی را شرح دهد.
- ۴-۱۵ تدابیر پیش از بارداری را شرح دهد.
- ۵-۱۵ تدابیر بارداری را با توجه به شرایط فرد تجویز کند.
- ۶-۱۵ تدابیر مناسب در شیردهی را شرح دهد.

هدف کلی جلسه شانزدهم: اخلاق پزشکی در طب ایرانی: اخلاق حکیمانه و رفتار طبیبانه

اهداف ویژه جلسه شانزدهم

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۱-۱۶ چند مورد از آداب طبیب را بیان کند.
- ۲-۱۶ آداب و شرایط و اخلاق بیمار نزد پزشک را شرح دهد.

منابع: درسنامه آشنایی با مبانی طب ایرانی و مکمل

روش تدریس: ارائه به صورت سخنرانی، مباحثه و پرسش و پاسخ

وسایل آموزشی: ویدئو پروژکتور، وایت برد، نرم افزار جامع طب

سنجش و ارزشیابی

آزمون	روش	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	تاریخ	ساعت
آزمون در طول نیمسال	آزمون تستی	۲۵	متعاقبا مشخص میشود	متعاقبا مشخص میشود
آزمون کتبی پایان نیمسال	آزمون تستی	۵۰	متعاقبا مشخص میشود	متعاقبا مشخص میشود
مباحثه و انجام تکالیف		۱۵		
شرکت فعال در کلاس	پرسش شفاهی	۱۰	مستمر	مستمر

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

دانشجویان بایستی حضور به موقع و منظم در کلاس داشته باشند. در صورت تعداد غیبت بیش از حد مجاز درس آنها حذف خواهد شد. در زمان حضور در کلاس بایستی احترام متقابل و توجه کامل به مطالب ارائه شده حاکم باشد.

در تمام جلسات کلاس، بایستی قبلاً مطلب جلسه بعد را مطالعه کنند و در ارزیابی کلاسی شرکت فعال نمایند.

جلسه	موضوع	مدرس
۱	وضعیت آموزش و پژوهش طب های سنتی و مکمل در جهان	دکتر فرزایی
۲	تاریخچه طب ایرانی از گذشته تا معاصر	دکتر جعفری
۳	مبانی طب ایرانی: امور طبیعی (۱) ارکان و اخلاط	دکتر مروتی
۴	مبانی طب ایرانی: امور طبیعی (۲) مزاج و اعضا	دکتر مروتی
۵	مبانی طب ایرانی: امور طبیعی (۳) ارواح و قوا و افعال	دکتر مروتی
۶	ششگانه ضروری حفظ تندرستی (۱) آب و هوا، خوردن و آشامیدن	دکتر جعفری
۷	ششگانه ضروری حفظ تندرستی (۲) خواب و بیداری، حرکت و سکون	دکتر جعفری
۸	ششگانه ضروری حفظ تندرستی (۳) حالات روحی و روانی، استفراغ و احتباس	دکتر جعفری
۹	نشانه شناسی: نشانه های کلی مزاج جبلی	دکتر مروتی
۱۰	شیوه های درمان با غذا در طب ایرانی	دکتر جعفری
۱۱	تدابیر حفظ سلامتی در کبد چرب، فشار خون و دیابت	دکتر جعفری
۱۲	آشنایی با برخی داروهای گیاهی و سنتی (مبتنی بر شواهد)	دکتر جعفری
۱۳	کاربردهای اعمال یدای در طب ایرانی: انواع خونگیری	دکتر مروتی
۱۴	کاربردهای اعمال یدای در طب ایرانی: بادکش و ماساژ	دکتر مروتی
۱۵	تدابیر زنان و مامایی در طب ایرانی	دکتر جعفری
۱۶	اخلاق پزشکی در طب ایرانی: اخلاق حکیمانه و رفتار طبیبانه	دکتر فرزایی
۱۷	پرسش و پاسخ / ارائه مقاله	

جدول بلوپرینت آزمون: آشنایی با طب ایرانی و مکمل							
دانشکده پزشکی گروه آموزشی: طب ایرانی نیمسال تحصیلی: اول ۴۰۴-۴۰۵							
ردیف	عنوان محتوای آموزشی	مدت زمان آموزش (ساعت)	درصد زمان اختصاص داده شده	تعداد سوالات	تعداد سوالات مربوط به هر یک از سطوح اهداف یادگیری		
					حیطه ی شناختی	حیطه ی مهارتی	حیطه ی نگرشی
۱	وضعیت آموزش و ...	۲	۵٪	۳	۱		۲
۲	تاریخچه طب..	۲	۵٪	۱			۱
۳	مبانی / ارکان و اخلاط	۲	۲۰٪	۳	۳		
۴	مبانی / مزاج و اعضا	۲		۳			
۵	مبانی / ارواح و قوا و افعال	۲		۲			
۶	ششگانه ضروری (۱)	۲	۲۰٪	۳			۳
۷	ششگانه ضروری (۲)	۲		۳			
۸	ششگانه ضروری (۳)	۲		۳			
۹	نشانه شناسی	۲	۵٪	۳		۲	
۱۰	درمان با غذا	۲	۵٪	۲			۲
۱۱	کبد چرب، فشار خون و دیابت	۲	۱۰٪	۳		۳	
۱۲	داروهای گیاهی و سنتی	۲	۱۰٪	۲	۲		
۱۳	اعمال یدای (۱)	۲	۱۰٪	۲		۲	
۱۴	اعمال یدای (۲)	۲		۲			
۱۵	تدابیر زنان و مامایی	۲	۵٪	۳		۳	
۱۶	اخلاق پزشکی	۲	۵٪	۲			۲

نام و امضای مدرس: دکتر زهرا جعفری
نام و امضای مدیر گروه: دکتر زهرا جعفری

نام و امضای مسئول EDO دانشکده:
تاریخ تحویل
تاریخ ارسال: